

Zastępca Dyrektora Centrum Innowacji Edukacyjnych w Departamencie Oświaty i Młodzieży Urzędu Miasta Reykjavik. Kieruje projektami międzynarodowymi i odpowiada za politykę grantową.

Posiada 15-letnie doświadczenie w różnych przedsięwzięciach międzynarodowych, zwłaszcza w zakresie edukacji i pracy z młodzieżą. W tym czasie kierował wieloma krajowymi i międzynarodowymi projektami wspierającymi rozwój edukacji w przedszkolach i szkołach podstawowych w Reykjaviku. Od czterech lat Hjörtur uczestniczy we wdrażaniu polityki edukacyjnej Reykjaviku, a zwłaszcza tworzeniem i zastosowaniem 3-letnich edukacyjnych planów działania. Odpowiada za stronę internetową dotyczącą polityki edukacyjnej miasta Reykjavik. W projekcie Edukacja to relacje. Współpraca Lublina i Reykjaviku na rzecz edukacji jest koordynatorem działań zespołu po stronie partnera.

Obecnie wiele mówi się o zaletach islandzkiej edukacji. Co Twoim zdaniem jest jej największą wartością? Co można uznać za „edukacyjny towar eksportowy” Islandii?

Islandzki system edukacji jest jak nasze gorące źródła – jest ciepły, przyjazny i posiada wewnętrzną zdolność do pobudzania i pokrzepiania tych, którzy się w nim zanurzają! Moim zdaniem, największą wartością naszej edukacji jest bardzo szerokie podejście do procesu kształcenia: skupiamy się nie tylko na nauce, ale także na umiejętnościach społecznych, kreatywności, zdrowiu i wzmacnianiu pozycji każdego ucznia. Staramy się „produkować” dobrze przygotowanych i świadomych

ludzi o szerokich horyzontach, gotowych do podjęcia wyzwań, z jakimi boryka się świat w XXI wieku.

Jesteś ojcem trójki dzieci. Co z perspektywy rodzica podoba Ci się w islandzkich szkołach?

Jako ojciec trójki dzieci, w islandzkich szkołach najbardziej doceniam zaangażowanie w tworzenie środowiska, które otacza troską dziecko, jako pewną całość. Program nauczania jest zróżnicowany i wciągający, a nauczyciele są oddani sprawie i wspierający. Ponadto jest duży nacisk na rekreację i zajęcia pozalekcyjne. Dzięki temu, moje dzieci nie tylko się uczą, ale także świetnie się przy tym bawią!

Czy Twoje dzieci lubią spędzać czas w szkole?

Jak wszyscy rodzice i nauczyciele świetnie wiedzą, nie ma dwóch takich samych dzieci. Jedno z moich dzieci miało trudności z przejściem z przedszkola do szkoły podstawowej. Można z tego wyciągnąć cenną lekcję, że w pierwszych klasach szkoły podstawowej należy nadal kłaść nacisk na naukę poprzez zabawę. Z kolei moja pozostała dwójka cieszyła się tą zmianą i nowym, dynamicznym środowiskiem nauki. Podobało im się podejście do kreatywności i możliwość interakcji z rówieśnikami.

Pracujesz w Departamencie Edukacji i Młodzieży miasta Reykjaviku. Opowiedz nam, jak wyglądają Twoje główne obowiązki w pracy.

Jestem kierownikiem projektu Granty i Współpraca Międzynarodowa w Centrum Innowacji Edukacyjnych. Moja funkcja przypomina trochę pracę latarnika. Ukierunkowuję współpracę międzynarodową. Dbam o to, aby działania edukacyjne miasta były zgodne ze światowymi standardami. Moja praca polega też na nadzorowaniu grantów i zarządzaniu nimi. To dzięki tym funduszom finansujemy nasze innowacyjne projekty edukacyjne. Ale tym, co jest naprawdę fascynujące w mojej pracy w mieście to wpływ na kształt naszych stosunków międzynarodowych. Czuję

się jak dawni wikingowie, którzy odkrywali niezbadane lądy, aczkolwiek ja działam w sferze edukacji. Każdy dzień jest przygodą i przynosi szansę na dokonanie zmian, aby nasz system edukacyjny nadal skutecznie pomagał spełniać marzenia naszych młodych obywateli.

Realizując projekt mieliśmy okazję zapoznać się ze Strategią edukacyjną miasta Reykjavíku do roku 2030. Czy możesz nam powiedzieć coś więcej o jej genezie? Kto był zaangażowany w ten proces i dlaczego za cele edukacyjne obrano umiejętności społeczne, samodzielność, alfabetyzm, kreatywność i zdrowie?

Tworzenie tego strategicznego dokumentu było nie lada zadaniem. Przypominało trochę komponowanie wielkiej symfonii, gdzie różne instrumenty mają współdziałać razem w harmonii dla osiągnięcia pożądanego efektu. Prace nad strategią zainicjowała rada miasta w 2017 roku, ale prawdziwa magia tego procesu zaczęła się, gdy zaczęliśmy angażować wszystkich mieszkańców. Kiedy mówię wszystkich, to naprawdę mam na myśli wszystkich! W proces włączyło się ponad 10 000 osób – dzieci, rodzice, nauczyciele, naukowcy, organizacje pozarządowe, pracownicy firm i urzędów, przypadkowi ludzie, w zasadzie każdy, kto czuł, że chce mieć wpływ na przyszłość naszego szkolnictwa. Przypominało to trochę crowdsourcing na rzecz przyszłości! Z tej bogatej mozaiki różnorodnych głosów wyłoniły się cele strategii, które obracały się wokół umiejętności społecznych, samodzielnością, alfabetyzmem, kreatywnością i zdrowiem. Dlaczego ludzie wskazali akurat te cele? Cóż, są one emanacją tego, co nasza społeczność uznała za ważne w kontekście kompetencji potrzebnych naszym dzieciom do rozwoju w XXI wieku. To właśnie te akordy, które pozwolą naszym dzieciom komponować piękne życiowe symfonie.

Jakie działania podejmuje miasto w celu realizacji tej strategii? Czy Twoim zdaniem strategia zapewni osiągnięcie zamierzonych efektów?

Nasze podejście do wdrażania Strategii edukacyjnej miasta Reykjavíku do roku 2030 jest w rzeczy samej harmonijnym połączeniem innowacji, współpracy i ciągłego uczenia się. Aby lepiej zadbać o jej wdrożenie, utworzyliśmy Centrum Innowacji w Edukacji. To ciało odgrywa kluczową rolę w procesie, podobnie jak dyrygent, który kieruje orkiestrą wykonującą wielką symfonię. Centrum służy umacnianiu kultury, która zachęca do innowacji i rozwoju wewnątrz naszej edukacyjnej społeczności.

Posiadamy również platformę internetową (menntastefna.is), która jest niejako naszą wirtualną sceną, na której rozgrywa się ten wielki spektakl. Platforma zapewnia przestrzeń dla wszystkich interesariuszy. Za jej pośrednictwem mogą pozostawać w kontakcie, wykazywać się zaangażowaniem i wzajemnie się wspierać przez cały proces wdrażania naszej strategii. Realizacja naszej strategii nie jest jednorazowym koncertem. To raczej nieprzerwany spektakl, który dodatkowo ewoluuje w czasie. Każdego roku finansujemy około 200 lokalnych projektów o wartości 1 435 000 euro. Większość tych funduszy wspiera mniejsze projekty realizowane we wszystkich placówkach edukacyjnych. Pozostałą część pochłaniają większe projekty oparte na współdziałaniu. Proces ten ma ambicje zaangażowania wszystkich uczestników na rzecz innowacyjności, gotowości do podejmowania ryzyka, podążania za ideą „growth mindset”, ale także pokazuje, że nie należy się obawiać popełniania błędów. Nasza współpraca z Kolegium Nauczycielskim Uniwersytetu Islandzkiego dodatkowo rozszerza nasze podejście do edukacji. Dzięki niej możemy skupić się na projektowaniu nowych kursów, badaniach i wspólnym tworzeniu nowej wiedzy. Aby zweryfikować efekty naszych dotychczasowych wysiłków, gromadzimy rezultaty innowacyjnych projektów, a także oferujemy narzędzia do samooceny online. Dzięki nim nasze szkoły mogą mierzyć swoje postępy w zakresie rozwijania pięciu podstawowych umiejętności: życie w społeczeństwie, samodzielność, alfabetyzm, kreatywność i zdrowie.

Jaką ścieżkę trzeba przejść, aby zostać nauczycielem w Islandii? Czy wymagane jest ukończenie specjalnych kursów pedagogicznych? Czy praca nauczyciela uchodzi obecnie za dobrze płatną i prestiżową w Twoim kraju?

Aby zostać nauczycielem w Islandii, należy uzyskać tytuł licencjata pedagogiki. Następnie można kontynuować edukację w kierunku uzyskania tytułu magistra. Studia magisterskie oferują przyszłym nauczycielom specjalistyczne kursy pedagogiczne, które obejmują szeroki zakres tematów, począwszy od zarządzania klasą, poprzez edukację włączającą, a skończywszy na metodach nauczania. Zawód nauczyciela nie cieszy się w naszym kraju tak dużym szacunkiem, jakiego byśmy oczekiwali. Pedagodzy powinni być bardziej doceniani za swoją istotną rolę w kształtowaniu przyszłości naszego społeczeństwa. Podobnie jak w wielu krajach, pensje nauczycielskie są przedmiotem dyskusji. Zasadniczo są zadowalające, ale zawsze toczą się rozmowy na temat podwyżek.

W jaki sposób Ministerstwo Edukacji wspiera nauczycieli w procesie dydaktycznym? Czy organizowane są cykliczne warsztaty lub szkolenia podnoszące kwalifikacje nauczycieli?

Nasz miejski Departament Edukacji jest mocno zaangażowany we wspieranie lokalnych pedagogów. Kładziemy duży nacisk na ciągły rozwój zawodowy. Oferujemy cykliczne warsztaty i szkolenia podnoszące kwalifikacje i umiejętności. Szkolenia obejmują szeroki zakres tematów. Omawiane są strategie pedagogiczne, czy nowe technologie w kontekście ich integracji w środowisku klasowym. Dzięki tym działaniom nasi nauczyciele utrzymują się w czołówce, jeśli chodzi o dostęp do innowacji w edukacji. Ponadto zachęcamy naszych pedagogów do udziału w lokalnych, krajowych i międzynarodowych konferencjach i forach edukacyjnych. Staramy się też im to umożliwić.

Czy możesz powiedzieć więcej o zasobach udostępnianych na witrynie menntastefna.is? Czy ten materiał jest przeznaczony głównie dla nauczycieli?

Nasza platforma internetowa, menntastefna.is, to bogate centrum zasobów zaprojektowane w celu wspierania wdrażania Strategii edukacyjnej. Chociaż platforma jest z pewnością cennym źródłem informacji dla nauczycieli, nie są oni jej jedynymi beneficjentami. Ma ona przyciągać i skupiać wszystkich ludzi zaangażowanych w proces edukacyjny, w tym uczniów, rodziców, kierownictwo szkół i członków lokalnej społeczności. Platforma oferuje różnorodne zasoby, w tym dokumenty dotyczące strategii, wyniki badań, najlepsze praktyki, a także zestaw narzędzi do samooceny.

Czy możesz nam opowiedzieć o ośrodku MIXTURA i dlaczego zajmuje on szczególne miejsce w Waszym systemie edukacji?

Z pewnością Mixtura, czyli Ośrodek Kreatywności i Technologii Edukacyjnych, jest kluczowym elementem naszego systemu edukacyjnego w Reykjavíku. Jest to żywy dowód na to, jak polityka edukacyjna miasta zabiega o wykorzystywanie technologii cyfrowej w celu ubogacenia doświadczeń związanych z nauką, wspierania kreatywności i przygotowania naszych uczniów do wyzwań przyszłości. Mixtura jest wyjątkowa, ponieważ kreuje kompleksowe i innowacyjne podejście do włączania technologii do procesu edukacji. Ośrodek oferuje szeroki wachlarz usług, na przykład daje nauczycielom możliwości rozwoju zawodowego, promuje innowacje szkolne i projekty rozwojowe. Ponadto posiada swoje zasoby, takie jak EdTech Tool Library i najnowocześniejszą Makerspace. Rozwój zawodowy jest kluczowym obszarem zainteresowania ośrodka Mixtura. Harmonogram seminariów, warsztatów i konsultacji dostosowanych do różnych potrzeb nauczycieli robi ogromne wrażenie. Obok innych inicjatyw, takich jak obozy EdTech, dni otwarte, wizyty w szkołach oraz program coachingu i mentoringu, wydarzenia te

zapewniają nauczycielom szerokie możliwości uczenia się, rozwoju i wdrażania innowacji.

Mixtura zajmuje szczególne miejsce w naszym systemie edukacji, ponieważ odzwierciedla nasze podejście do wykorzystywania technologii cyfrowej oraz nasze zaangażowanie na rzecz wspierania kreatywności i przygotowywanie naszych uczniów na przyszłość, którą niewątpliwie będzie kształtował postęp technologiczny.

Słyszeliśmy, że Wasz departament realizuje wiele międzynarodowych projektów w dziedzinie edukacji. Jakich inspiracji poszukujecie w innych krajach?

W naszych międzynarodowych projektach szukamy inspiracji z różnych źródeł. Jesteśmy szczególnie zainteresowani poznawaniem systemów edukacyjnych, które priorytetowo podchodzą do kwestii kreatywności, innowacyjności i holistycznego rozwoju dziecka. Chcemy też czerpać dobre wzorce w zakresie włączania technologii do edukacji, wspierania inkluzywności i różnorodności oraz wdrażania strategii ciągłego doskonalenia i rozwoju.

Czy znasz jakieś dobre praktyki z innych krajów, które Twoim zdaniem warto byłoby wdrożyć w systemie edukacyjnym Islandii?

Oczywiście, zawsze jesteśmy otwarci na uczenie się od innych. Naszymi źródłami inspiracji są, na przykład, Finlandia z jej naciskiem na autonomię nauczycieli i zaufanie do nich, Singapur z jego wymagającymi kursami dla nauczycieli, czy Kanada z jej podejściem do edukacji włączającej. Należy jednak mieć na uwadze, że to, co działa w jednym miejscu, może nie działać w innym, a zatem więc wszelkie praktyki, które obserwujemy gdzie indziej musiałyby zostać dostosowane do naszego lokalnego kontekstu.

Jakie podobieństwa i różnice dostrzegasz między Waszym systemem edukacji, a systemami innych krajów skandynawskich, takich jak Finlandia, Norwegia i Dania?

System edukacji w Islandii wykazuje wiele podobieństw do systemów naszych skandynawskich sąsiadów: Finlandii, Norwegii i Danii. We wszystkich tych krajach duży nacisk kładzie się na nauczanie skoncentrowane na dziecku, a także na integrację, autonomię nauczycieli i ciągły rozwój. Istnieją jednak pewne różnice. Na przykład Finlandia ma wyraźnie bardziej elastyczną podstawę programową na poziomie krajowym, co pozwala placówkom edukacyjnym na większą swobodę w kształtowaniu programów na poziomie lokalnym.

Miałeś okazję odwiedzić kilka lubelskich szkół. Być może masz też jakieś doświadczenia z pobytu w innych polskich szkołach i obcowania z naszymi nauczycielami. Jak dostrzegasz główne różnice między naszymi systemami edukacyjnymi?

Po odwiedzinach w lubelskich szkołach i kontaktach z polskimi nauczycielami zauważyłem kilka różnic w naszym podejściu do nauczania. Jedną z głównych różnic dotyczy pracy domowej. Na Islandii zadajemy bardzo mało prac domowych, zwłaszcza w najniższych klasach. Jedynym stałym zadaniem domowym jest czytanie z rodzicami przez 15-20 minut pięć dni w tygodniu. Takie działanie ma na celu rozwijanie zamiłowania do czytania już od najmłodszych lat. Dodatkowo dzieci mają więcej czasu na odpoczynek, zabawę i zajęcia z rodziną po szkole. W polskim systemie praca domowa wydaje się być bardziej powszechna.

Kolejną istotną różnicą jest nasze podejście do osiągnięć uczniów i współzawodnictwa. Podczas mojej wizyty zauważyłem, że szkoła kładzie duży nacisk na indywidualne osiągnięcia uczniów. Ma także miejsce rywalizacja między szkołami w Lublinie, a nawet szerzej w całej Polsce. W Islandii skupiamy się raczej na wzmacnianiu grupy i wspólnym doskonaleniu systemu szkolnego i nie zachęcamy szkół do konkurencji

między sobą. Wierzymy, że każdy uczeń i każda szkoła ma swoje mocne strony, ale też obszary wymagające zmiany na lepsze. Naszym celem jest wspieranie wszystkich uczniów i nauczycieli we wzrastaniu i rozwoju.

Ogólnie rzecz biorąc, zarówno islandzki, jak i polski system edukacji przywiązują wielką wagę do zapewnienia wysokiej jakości edukacji i wspierania osiągnięć uczniów, natomiast różnią się nasze filozofie i metody osiągania tych celów. Oba systemy posiadają jednak cenne zalety. Obserwując je można poczynić interesujące spostrzeżenia, które mogą poprawić nasze ogólne zrozumienie, na czym polegają skuteczne działania edukacyjne.

Jakie dobre praktyki z lubelskich szkół byłbyś gotowy przenieść do Reykjavíku?

W lubelskich szkołach szczególnie zainspirowało nas poświęcenie i pasja nauczycieli. Ich zaangażowanie na rzecz uczniów i podejście do wykonywania zawodu są godne pochwały. Byliśmy również pod wrażeniem, jak dużo uwagi przywiązuje się tutaj do edukacji kulturalnej. Na pewno zastanawiamy się, w jaki sposób możemy poprawić ten właśnie aspekt w naszych szkołach.

Czy możesz na koniec podzielić się swoimi wrażeniami z projektu „Edukacja to relacje”? Czego się nauczyliście w efekcie zaangażowania w budowanie tego partnerstwa?

Projekt „Edukacja to relacje” był dla nas wspaniałym doświadczeniem edukacyjnym. Nauczyliśmy się bardzo wiele o tym, jak ważne jest tworzenie trwałych relacji w edukacji: między uczniami a nauczycielami, między szkołami a rodzinami oraz między instytucjami oświatowymi a szerszą społecznością. Ten projekt także przypominał nam, że edukacja to nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także pielęgnowanie więzi i poczucia

przynależności. Chętnie wykorzystamy te spostrzeżenia w naszej pracy w Reykjavíku.